

ELS MEUS RECORDS (potser confosos) DE L'ORIOI

Francesc Soler Amigó

L'estiu del 69 em van passar moltes coses.

Feia uns mesos que el meu germà gran, en Joan, s'havia casat, havia marxat de casa i havia muntat la seva pròpia amb la seva dona, la Isabel. Amb en Joan feia anys que no convivia, ell havia estudiat intern molts anys i, del meu record, el veia tres o quatre vegades l'any. Només recordo que a partir del seu casament em van posar pantalons llargs, jo llavors era un marrec de tretze anys.

A l'estiu es va casar un altre germà, en Josep, amb tot un daltabaix familiar, els pares no els semblava bé que es cases tan jove, vint-i-un anys. Però per a mi va ser important, va ser el primer cop que vaig anar a Mallorca, ella era d'allà. Després del casament, el 8 d'agost, ens vam quedar uns dies coneixent l'illa, en Joan i la seva dona, la Isabel, en Santi, un cosí i jo.

Que es cases en Josep va comportar més canvis per a mi. En Josep i jo dormíem al mateix dormitori, i allà ja passaven coses rares. Deia que es quedava estudiant a casa d'uns companys al vespre; la realitat és que arribava de matinada, es ficava al llit o només el desfeia, i al cap d'una estona es llevava per anar a la Universitat. Alguna vegada no havia aparegut i em tocava a mi desfer-li el llit abans que aparegués la mamà a cridar-lo i llavors dir que ja havia marxat. Arrel que en Joan i en Josep marxessin de casa, vaig passar a dormir amb en Santi, un altre que arribava tard a dormir. Jo no sabia a que es dedicaven els meus germans, però havia de cobrir-los de cara als pares.

I l'aventura va continuar, almenys per un xaval de tretze anys. Al cap d'un parell de dies de tornar de Mallorca, en Santi i jo vam sortir de viatge, a Paris. No sé com els pares, i sobretot els germans que ells sí sabien de la vida política d'en Santi, no hi van posar pegues.

En Santi anava sovint, un parell de cops l'any, a Paris, i va dir a casa que se'm enduia i així coneixeria la capital del món.

I sí, a la segona quinzena d'agost vam agafar el tren, des de l'estació de França de Barcelona cap a França. Jo no sabia com havia organitzat en Santi el viatge. D'entrada anàvem quatre, un parell d'amics seus, en Xavier Garriga i l'Ignasi Solé. El tren cap a la Cerdanya era lent, i ho segueix sent. Al arribar a Ribes de Fresser l'Ignasi va baixar del tren, em van dir que ja ens trobaríem al cap d'uns dies, vam seguir els altres tres. A la Tour de Carol vam canviar de tren, cap a Paris, no, vam baixar a Tolosa de Llenguadoc, aleshores en dèiem Toulouse.

Anàvem a veure uns amics a casa seva. Era a casa de l'Oriol.

Jo era un marrec de tretze anys, de francès sabia el que havia après a l'escola. Recordo unes reunions inacabables, sobretot al vespre i a la nit, bàsicament en francès, on hi havia l'Oriol, en Jann Marc, en Jean-Claude, en Santi, en Xavier i l'Ignasi, que va arribar un parell de dies després de nosaltres. Llavors em van explicar que no tenia passaport i que havia passat la frontera caminant, des de Ribes cap a Cuixa, on els monjos l'havien ajudat, i d'allà a Tolosa, una aventura.

Jo ja m'adormia i me n'anava al llit, ells seguien tota la nit, entre el fum de les cigarretes i els seus clandestinismes. En Santi em va explicar que l'Oriol vivia a França, perquè havia fugit per tal que no l'agafés la policia, que els dos francesos també eren fills d'exiliats, i perseguits a Espanya. Jo no entenia res, em semblaven aventures, però eren reals, no eren novel·les, aquella gent era de carn i ossos.

Va ser el primer cop que vaig veure els Solé Sugranyes, i al Xavier Garriga. També va ser quan en Santi va conèixer l'Oriol. L'Ignasi, amb qui en Santi feia temps que es coneixien els va voler posar en contacte, tenia un gran ascendent sobre ell i el va tenir, més endavant, sobre tots els del grup. Allà es va forjar el que després va esdevenir el MIL. L'Oriol coneixia gent a Tolosa, l'Ignasi en coneixia a Barcelona; tots tenien ganes de fer coses, de tirar endavant projectes, allà es van concretar.

Al cap de tres o quatre dies de ser a Tolosa, en Santi i jo, amb en Garriga, vam agafar el tren cap a Paris, per fi hi anàvem. L'Ignasi es va quedar uns dies més a Tolosa amb el seu germà, no sé com va tornar a Barcelona. A Paris vam buscar un hotel barat, amb una habitació pels tres, a prop del metro de la Porte de Clignancourt, i a conèixer la capital del món.

Es passaven les hores a la llibreria Masperó, a la rive gauche i la Vielle Taupe. Allà van conèixer en Jean Barrot, els situacionistes, el Cahiers de la Vielle Taupe, en fi que el seu somni existia.

També vam fer turisme: el Sena, el Sacre-Coeur, la Tour Eiffel, lo típic. Vam anar al cinema, a la rue de l'Harpe: Viridiana de Buñuel, prohibida a Espanya i alguna altra.

I cap a finals de mes vam tornar a Badalona, carregats de llibres prohibits aquí; els volien

traduir, imprimir, difondre'ls, fer-los arribar a la gent; s'estava gestant la Biblioteca, l'Equip Teòric.

Al cap d'uns mesos en Santi va agafar un pis de la família que era buit, al costat del d'en Joan. El vaig ajudar a instal·lar els llums, muntar els mobles. Volia el pis, va dir a la família, per treballar amb les seves traduccions, i que si venia algú a veure'l, no hagués d'anar a casa de la família. Sembla que va colar.

Allà hi havia sempre l'Ignasi Solé Sugranyes, tot sovint en Xavier Garriga; també un fi d'any van aparèixer en Jann-Marc Rouillan i en Jean-Claude Torres (cri.cri), i en Salvador Puig Antich, que va ser quan va conèixer els francesos. Un cop va venir l'Oriol, un gran rebombori, tots l'esperaven, feia temps que no era per aquí.

Va ser aleshores que en Santi em va dir que no anés més pel pis del carrer Rector. No vaig veure més a aquella gent.

No cal explicar com va anar la caiguda, detencions etc, se n' ha parlat massa, encara que hi hagi diferents versions segons qui vulgui justificar la seva consciència i donar la culpa a un altre.

Al Congrés d'autodissolució del MIL hi va haver punts de vista enfrontats. El que sí m'havia explicat en Santi anys després, és que abans d'anar cap a Madrid a judici, al TOP, amb l'Oriol havien parlat i havien aclarit tot el que havia passat, que tots els malentesos havien quedat endarrere que l'enteniment i la lluita continuaven, i que tenien projectes en comú.

Quan va ser assassinat, ara fa quaranta anys, en Santi va quedar molt fotut, va perdre un referent important, ell ja era fora, al judici l'hi havien caigut tres anys i havia sortit en llibertat condicional al cap d'un temps. Amb l'Ignasi havia perdut el contacte, que va recuperar uns anys després; amb el Jordi hi havia un lleu contacte, amb en Garriga ja no es parlaven a la presó, els francesos eren fora, en fi, el grup havia desaparegut, però crec que amb l'Oriol tenia esperances de seguir fent coses.

A casa tinc emmarcada una foto de la tomba d'ell, a Bor a la Cerdanya, en Santi se la mirava cada cop que venia; vaig portar-l'hi un cop, encara que no creguem en els líders, les víctimes ni els màrtirs.

Quan al cap d'uns anys es va fer el monument a Burguete, on el van assassinar, en Santi no es va veure en cor d'anar-hi; més endavant em va demanar que l'hi portés; és un tema que va quedar pendent, en Santi va morir la primavera del 1999. Jo vaig anar-hi en nom d'ell l'estiu següent.

FRANCESC SOLER AMIGÓ